

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

7 päivänä maaliskuuta 2018*

Muutoksenhaku – Valtiontuet – Ranskan tasavallan täytäntöön panemat tuet Sernamin hyväksi – Rakenneuudistus- ja pääomasijoitustuki, takuusitoumukset ja SNCF:n luopuminen saatavistaan Sernamilta – Päätös, jolla nämä tuet on todettu sisämarkkinoille soveltumattomiksi ja määrätty ne takaisin perittäviksi – Varojen myynti yhtenä kokonaisuutena – Myynnin käsite – Yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan varojen myynnin kohteen ja hinnan sekoittaminen keskenään – Avoin ja läpinäkyvä menettely – Yksityinen sijoittaja -arviointiperuste – Tämän periaatteen soveltaminen varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvaan luovutukseen – Korvaustoimenpiteet

Asiassa C-127/16 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 26.2.2016,

SNCF Mobilités, aiemmin Société nationale des chemins de fer français (SNCF), kotipaikka Saint-Denis (Ranska), edustajinaan P. Beurier, O. Billard, G. Fabre ja V. Landes, avocats,

valittajana,

ja jossa muina osapuolina ovat

Euroopan komissio, asiamiehinaan B. Stromsky ja T. Maxian Rusche,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

Ranskan tasavalta sekä

Mory SA, selvitystilassa, ja

Mory Team, selvitystilassa,

molempien kotipaikka Pantin (Ranska), edustajinaan B. Vatier ja F. Loubières, avocats,

väliintulijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, S. Rodin ja E. Regan (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Mengozzi,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

kirjaaja: hallintovirkamies V. Giacobbo-Peyronnel,
ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 9.3.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,
kuultuaan julkisasiamiehen 20.7.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 SNCF Mobilités, aiemmin Société nationale des chemins de fer français (jäljempänä SNCF), vaatii valituksellaan kumottavaksi unionin yleisen tuomioistuimen 17.12.2015 antaman tuomion SNCF v. komissio (T-242/12, EU:T:2015:1003; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi SNCF:n nostaman kanteen valtiontuesta SA.12522 (C 37/08) – Ranska – Sernam 2 -päätöksen soveltaminen – 9.3.2012 annetun komission päätöksen 2012/398/EU (EUVL 2012, L 195, s. 19; jäljempänä Sernam 3 -päätös) kumoamiseksi.

Asian tausta

- 2 Sernam SA:n, jonka toiminta oli rakenteellisesti tappiollista, taloudellinen tilanne edellytti 2000-luvun alussa rakenneuudistussuunnitelman toteuttamista; suunnitelma perustui erityisesti SNCF:n toteuttamiin taloudellisiin tukitoimenpiteisiin ja saneeraustoimenpiteisiin, jotka olivat valtiontukea. Euroopan komissio hyväksyi 23.5.2001 tekemällään päätöksellä valtiontuesta NN 122/2000 (ex NJ 140/2000) (EYVL 2001, C 199, s. 15; jäljempänä Sernam 1 -päätös) Sernam-konsernille myönnettävän rakenneuudistustuen ja totesi sisämarkkinoille soveltuvaksi tuen suuruudeksi 503 miljoonaa euroa, joka myönnettiin Sernamin rakenneuudistusta varten ja joka oli alun perin tarkoitettu hankkeeseen, jonka yhteydessä Geodis SA:n oli tarkoitus ostaa Sernam.
- 3 Ranskan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 17.6.2002 päivätyllä kirjeellä, että Sernam 1 -päätöksellä hyväksytyt tuet oli pantu täytäntöön eri ehdoilla kuin niillä, joihin komission päätös oli perustunut. Lisäksi komissio vastaanotti 8.7.2002 päivätyllä kirjeellä kantelun, joka koski Sernam-tukea.
- 4 Komissio ilmoitti Ranskan tasavallalle 30.4.2003 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa näitä tukia koskeva SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely; päätöksen otsikko oli ”Valtiontuki – Ranska – Tuki C 32/03 (ex NN 122/2000) – ’Sernam 2: rakenneuudistustukien tarkistus’ – Kehotus huomautusten esittämiseen [SEUT 108 artiklan 2 kohdan] mukaisesti” (EUVL 2003, C 182, s. 2).
- 5 Valtiontuesta, jonka Ranska on osittain myöntänyt Sernam-yritykselle, 20.10.2004 tekemässään päätöksessä 2006/367/EY (EUVL 2006, L 140, s. 1; jäljempänä Sernam 2 -päätös) komissio katsoi, että Sernam 1 -päätöstä ei ollut noudatettu, mikä merkitsi tuen väärinkäyttöä [SEUT 108] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 (EYVL 1999, L 83, s. 1) 1 artiklan g alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 6 Komissio totesi tästä, että 41 miljoonan euron lisätuki oli maksettu sääntöjenvastaisesti tiettyjen Sernam 1 -päätöksen tekemisen jälkeen aiheutuneiden tappioiden kattamiseksi, ja määräsi sen perittäväksi takaisin. Komissio totesi kuitenkin myös, että Ranskan viranomaiset olivat toteuttaneet useita tavoitteitaan Sernam 1 -päätöksen mukaisesti ja että tarkasteltu tuki täytti valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen (EYVL 1999, C 288, s. 2) 3.2.4 kohdassa rakenneuudistussuunnitelman muuttamiselle asetetut arviointiperusteet. Niinpä komissio vahvisti, että Sernam 1 -päätöksellä hyväksytty 503 miljoonan euron tuki soveltui yhteismarkkinoille kahdella ehdolla, jotka olivat yhtäältä Sernamin

harjoittamien postipalvelujen keskittäminen rautateille ja toisaalta maanteitse toteutettavien kuljetuspalvelujen korvaaminen riippumattomien yritysten palveluilla. Vaihtoehtoisesti Sernam 2 -päätöksessä määrättiin myös mahdollisuudesta luovuttaa Sernamin varat yhtenä kokonaisuutena.

7 Niinpä Sernam 2 -päätöksen päätösoosan sanamuoto on seuraava:

”1 artikla

1. [Sernamille] toukokuussa 2001 hyväksytty valtiontuki, jonka määrä on 503 miljoonaa euroa, soveltuu yhteismarkkinoille 3 ja 4 artiklassa säädettyin ehdoin.

2. [Ranskan tasavallan] Sernam-yrityksen hyväksi myöntämä valtiontuki, jonka määrä on 41 miljoonaa euroa, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. [Ranskan tasavallan] on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun ja tuensaajalle sääntöjenvastaisesti maksetun tuen perimiseksi takaisin.

2. Takaisin periminen toteutetaan välittömästi kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos tämän päätöksen välitön ja tosiasiallinen täytäntöönpano on niiden perusteella sallittua. Takaisin perittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

3 artikla

1. Seuraavia ehtoja on noudatettava, jollei 2 kohdasta muuta johdu:

a) Sernam saa kehittää vain rautateitse harjoitettavia postipalvelujaan ”Train Bloc Express” -konseptin (TBE) mukaisesti. Tähän liittyen SNCF:n on taattava antavansa kaikille muille toimijoille, jotka esittävät asiaa koskevan pyynnön, samat ehdot kuin Sernamille raiderahtiliikenteen (TBE) kehittämiseksi.

b) Vastasuoritteena Sernamin on kahden vuoden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta korvattava kaikki omat maantiekuljetuspalvelunsa ja -kalustonsa yhden tai useamman sellaisen yrityksen maantiekuljetuspalveluilla ja -kalustolla, jotka ovat oikeudellisesti ja taloudellisesti riippumattomia SNCF:stä ja jotka on valittu avoimen, läpinäkyvän ja syrjimättömän menettelyn mukaisesti.

Sernamin omilla maantiekuljetuskalustolla ja -palveluilla tarkoitetaan kaikkea Sernam-yrityksen maantiekuljetuskalustoa – toisin sanoen maantiekuljetusajoneuvoja –, jotka se omistaa tai joista se on tehnyt leasing- tai vuokraussopimuksen.

Yritysten, jotka ottavat hoitaakseen Sernamin maantiekuljetustoiminnot, on huolehdittava kaikista maantiekuljetuspalveluista omalla kalustollaan.

2. Jos Sernam myy varansa kokonaisuudessaan 30 päivään kesäkuuta 2005 mennessä markkinahintaan yritykselle, jolla ei ole oikeudellista kytköstä SNCF:ään, ja noudattaen läpinäkyvää ja avointa menettelyä, 1 kohdan ehtoja ei sovelleta.

4 artikla

Sernamin mahdollinen myynti kokonaan tai osittain on toteutettava markkinahintaan ja noudattaen läpinäkyvää ja kaikille sen kilpailijoille avointa menettelyä. Tällöin velvoite maksaa takaisin 41 miljoonan euron tukimäärä kuuluu [Sernamille], jos se on edelleen olemassa.

5 artikla

[Ranskan tasavallan] on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

6 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.”

- 8 SNCF päätti soveltaa Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaista mahdollisuutta luovuttaa Sernamin varat yhtenä kokonaisuutena. Ranskan viranomaisten mukaan tarjouskilpailussa, jonka eräs pankki järjesti SNCF:n lukuun, tehdyissä tarjouksissa ei esitetty Sernamin taloudellisen tilanteen takia yhtään positiivista arvonmäärittystä. Kaikissa tässä menettelyssä tehdyissä tarjouksissa päädyttiin erittäin negatiivisiin arvoihin. Koska yhtään sitovaa tarjousta ei jätetty, keskusteluja päätettiin jatkaa ainoastaan tarjoajan nro 5 ja Sernamin johtoryhmän yhdessä muodostaman konsortion kanssa. Lopulta tarjoaja nro 5 ilmoitti SNCF:lle suullisesti 15.6.2005, ettei se kyennyt tekemään edes ehdollista haltuunottotarjousta ennen 30.6.2005.
- 9 SNCF teki 30.6.2005 päätöksen myyntisopimuksen tekemisestä Sernamin johtoryhmän kokonaan omistaman Financière Sernam SAS:n kanssa.
- 10 Luovutus tapahtui neljässä vaiheessa, jotka sisältyvät sopimuspöytäkirjaan, jonka allekirjoittivat 21.7.2005 SNCF, Sernam, Sernam Xpress SAS, joka on yksi Sernamin kokonaan omistamista tytäryhtiöistä, ja Financière Sernam. SNCF teki ensin Sernamiin 57 miljoonan euron pääomasijoituksen. Toiseksi Sernam siirsi osan varoista Sernam Xpressille. Tämä siirto koski 57 miljoonan euron pääomasijoitus mukaan lukien kaikkia Sernamin varoja ja velkoja lukuun ottamatta tiettyjä rahoitusvastuita, joiden kokonaismäärä oli 38,5 miljoonaa euroa. Vastikkeena tästä siirrosta Sernam sai Sernam Xpressistä osuuden, jonka nimellinen arvo oli 100 euroa. Kolmanneksi ja välittömästi siirron toteuttamisen jälkeen Sernam Xpress korotti pääomaa kahdella miljoonalla eurolla, minkä SNCF merkitsi kokonaisuudessaan. Tämän toimenpiteen seurauksena SNCF:llä oli enemmistöosuus Sernam Xpressin osuuksista. Neljänneksi Sernam ja SNCF luovuttivat kahden miljoonan euron hinnasta kaikki osuutensa Sernam Xpressistä Financière Sernamille.
- 11 Tämän luovutuksen päätyttyä Sernam asetettiin konkurssiin 15.12.2005. Sernam 2 -päätöksen nojalla takaisin maksettavaa valtiontukea vastaava 41 miljoonan euron velka kirjattiin Sernamin konkurssipesän velkoihin. SNCF sai tosiasiallisesti perittyä takaisin tästä summasta 2,75 miljoonaa euroa konkurssimenettelyn tuloksena.
- 12 Ensimmäinen kantelija ilmoitti 24.6.2005 komissiolle Sernam 2 -päätöksen virheellisestä soveltamisesta. Toinen osapuoli esitti 10.4.2006 ja 23.4.2007 päivätyillä kirjeillä oman kantelunsa komissiolle. Molemmat kantelijat katsoivat, että Sernam 2 -päätöstä oli sovellettu sääntöjenvastaisesti.
- 13 Komissio aloitti SEUT 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun muodollisen tutkintamenettelyn 16.7.2008 tekemällään päätöksellä, jonka otsikkona oli ”Valtiontuki C 37/08 – Sernam 2 -päätöksen soveltaminen – Kehotus huomautusten esittämiseen [SEUT 108 artiklan 2 kohdan] mukaisesti” (EUVL 2009, C 4, s. 5; jäljempänä menettelyn aloittamista koskeva päätös), ja tämä menettely johti Sernam 3 -päätöksen tekemiseen 9.3.2012.

- 14 Komissio katsoi tässä viimeisessä päätöksessä, että sisämarkkinoille soveltumatonta 41 miljoonan euron suuruista tukea ei ollut peritty takaisin. Se totesi lisäksi, että luovutusmenettelyssä ei ollut noudatettu Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisia vaatimuksia, ja katsoi, että Sernam 2 -päätöksen mukaisilla edellytyksillä hyväksyttyä 503 miljoonan euron suuruista rakenneuudistustukea oli käytetty väärin. Lisäksi komissio katsoi, että SNCF:n tämän luovutuksen toteuttamiseksi toteuttamat toimenpiteet olivat uusia sisämarkkinoille soveltumattomia valtiontukia. Nämä uudet tuet käsittivät SNCF:n Sernamiin toteuttaman 57 miljoonan euron pääomankorotuksen, SNCF:n luopumisen 38,5 miljoonan euron saatavistaan Sernamilta ja SNCF:n takuusitoumukset, jotka se antoi Sernamin toiminnan siirtyessä Financière Sernamille, lukuun ottamatta rautatietyöläisiä koskevaa takuusitoumusta.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 15 Valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 4.6.2012 toimittamallaan kirjelmällä kanteen Sernam 3 -päätöksen kumoamiseksi.
- 16 Valittaja vetosi kuuteen kanneperusteeseen kumoamisvaatimuksensa tueksi. Nämä kanneperusteet koskivat ensinnäkin puolustautumisoikeuksien loukkaamista, koska komissio esitti Sernam 3 -päätöksessä kannanoton, jonka mukaan yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta ei voitu soveltaa käsiteltävässä asiassa ja joka ei sisältynyt muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen, toiseksi luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, kolmanneksi kohtuullisessa ajassa toimimisen velvoitteen noudattamatta jättämisestä ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista, neljänneksi oikeudellisia virheitä ja tosiseikkoja koskevia virheitä, jotka komissio oli tehnyt katsoessaan, että Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvassa luovutuksessa ei ollut noudatettu Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisia vaatimuksia, viidenneksi oikeudellista virhettä, jonka komissio oli tehnyt katsoessaan, että velvollisuus maksaa takaisin 41 miljoonan euron valtiontuki, joka Sernam 2 -päätöksessä oli todettu sisämarkkinoille soveltumattomaksi, oli siirtynyt Financière Sernamille ja sen tytäryhtiöille, ja kuudenneksi oikeudellista virhettä, jonka komissio oli tehnyt katsoessaan, että 21.7.2005 allekirjoitetun sopimuspytäkirjan mukaiset toimenpiteet merkitsivät uutta valtiontukea Sernam Xpressille ja Financière Sernamille.
- 17 Valituksenalaisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin, joka ei lausunut komission ensimmäisessä oikeusasteessa nostetusta kanteesta esittämästä oikeudenkäyntiväitteestä, hylkäsi kanteen kokonaisuudessaan, vaikka se hyväksyi SNCF:n väitteen, jonka mukaan komissio oli katsonut virheellisesti, ettei Sernamin varojen luovuttamisessa yhtenä kokonaisuutena negatiiviseen hintaan ollut kyse myynnistä. Niinpä on niin, kuten valituksenalaisen tuomion 100–108 kohdasta käy ilmi, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että myynnin käsite ei välttämättä sulje pois sitä, että kyseessä oleva luovutus tapahtuu negatiiviseen hintaan.

Asianosaisten vaatimukset unionin tuomioistuimessa

- 18 SNCF vaatii valituksellaan, että unionin tuomioistuin
- ottaa valituksen tutkittavaksi ja toteaa sen perustelluksi
 - kumoaa valituksenalaisen tuomion ja
 - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 19 Komissio, Mory SA ja Mory Team vaativat valituksen hylkäämistä ja valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

Ensimmäinen valitusperuste

Ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 20 Valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on katsonut valituksenalaisen tuomion 194 ja 195 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan tarkoituksena oli lopettaa Sernamin taloudellinen toiminta.
- 21 Se katsoo ensinnäkin, että tämä johtopäätös perustuu oikeudelliseen virheeseen. Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätty varojen myynti yhtenä kokonaisuutena merkitsee sitä, että kaikki yrityksen varat luovutetaan yhtenä kokonaisuutena yhdelle ainoalle ostajalle. Näin ollen varojen yhtenä kokonaisuutena luovuttamisen käsite johtaa väistämättä yrityksen toiminnan jatkumiseen.
- 22 Unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään ole tältä osin perustellut riittävästi valituksenalaista tuomiota, kun se ei ole selittänyt, miten Sernamin kaikkien varojen luovuttaminen yhtenä kokonaisuutena yhdelle ainoalle ostajalle, jonka tarkoituksena on ollut kaiken lisäksi – kuten Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappaleesta käy ilmi – saada Sernamilta vapautunut markkinaosuus, olisi voinut johtaa tämän taloudellisen toiminnan lopettamiseen.
- 23 Lisäksi valittaja moittii vastauskirjelmässään komissiota siitä, että tämä on katsonut, että Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan luovutuksen tarkoituksena on Sernamin taloudellisen toiminnan lopettaminen, vaikka komissio on itse selittänyt 29.4.2004 annettuun tuomioon Saksa v. komissio (C-277/00, EU:C:2004:238, 68–70 kohta) ja 19.10.2005 annettuun tuomioon CDA Datenträger Albrechts v. komissio (T-324/00, EU:T:2005:364, 73 kohta) johtaneissa asioissa, että tällaisen luovutuksen tarkoitus on ollut yrityksen taloudellisen toiminnan jatkaminen.
- 24 Tämän jälkeen valittaja toteaa, että Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappaleessa todetaan selvästi Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan luovutuksen tarkoitus eli se, että Sernam ei enää toimi luovutusta edeltäneessä oikeudellisessa muodossaan ja että sen markkinaosuus luovutetaan riippumattomalle ostajalle. Tavoiteltu päämäärä, joka valittajan mukaan käy ilmi tämän päätöksen 3 artiklan 2 kohdasta luettuna yhdessä sen 217 perustelukappaleen kanssa, on siis kaikenlaisten omistussuhteiden lakkauttaminen SNCF:n ja sen tytäryhtiön välillä tulevaisuuden varalta, jotta voidaan välttää uusien valtiontukien myöntäminen.
- 25 Katsoessaan valituksenalaisen tuomion 194 ja 195 kohdassa, että Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan luovutuksen tarkoituksena oli Sernamin taloudellisen toiminnan lopettaminen, unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut tarkoituksen, joka ei käy ilmi Sernam 2 -päätöksen päätösosasta eikä perusteluista. Samoin valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on maininnut valituksenalaisen tuomion 218 kohdassa ostajan, joka liittyy Sernamin varat omaan kaupalliseen strategiaansa, vaikka tämä edellytys ei käy ilmi Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappaleen sanamuodosta, joka koskee ainoastaan itsenäistä ostajaa eli ostajaa, jolla ei ole SNCF:n kanssa oikeudellista yhteyttä. Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin on omaksunut tulkinnan, joka eroaa tämän päätöksen sanamuodosta, vaikka sanamuoto ei ole millään tavalla tulkinnanvarainen.
- 26 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on rajattu mahdollisuus tulkita toimen päätösosaa toimen tekemiseen johtaneiden perusteluiden valossa tilanteisiin, joissa tämä toimi ei ole tarpeeksi yksiselitteinen (tuomio 19.6.1980, Roudolff, 803/79, EU:C:1980:166, 7 kohta). Soveltaessaan tätä

tulkintaperiaatetta nyt käsiteltävässä asiassa – vaikka Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan sanamuoto ei oikeuta sitä – unionin yleinen tuomioistuin on ottanut tämän päätöksen huomioon vääristyneellä tavalla.

- 27 Lopuksi valittaja katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin on antanut valituksenalaisessa tuomiossa ristiriitaisia perusteluja, kun se on katsonut kyseisen tuomion 194 ja 195 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappaleessa todettiin selvästi, että varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan myynnin tarkoituksena oli lopettaa Sernamin taloudellinen toiminta, mutta katsonut valituksenalaisen tuomion 218 kohdassa, että tässä samassa perustelukappaleessa ”voisi näyttää siltä, että [Sernamin] taloudellista toimintaa voitaisiin jatkaa”.
- 28 Komissio, jota Mory SA ja Mory Team tukevat, katsoo, että ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 29 Aluksi on hylättävä arvostelu, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen soveltamia tulkintamenetelmiä. Unionin yleinen tuomioistuin on huomauttanut valituksenalaisen tuomion 86 ja 87 kohdassa, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhtäältä unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkittamisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä lainsäädännöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. mm. tuomio 27.9.2017, Nintendo, C-24/16 ja C-25/16, EU:C:2017:724, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ja että toisaalta unionin toimen varsinaista normatiivista osaa ei voida erottaa toimen perusteluista, joten toimea on tulkittava ottamalla tarvittaessa huomioon sen antamiseen johtaneet syyt (tuomio 25.10.2011, eDate Advertising ym., C-509/09 ja C-161/10, EU:C:2011:685, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 30 Siltä osin kuin valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta – myös vedotessaan Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla – siitä, että tämä on tehnyt oikeudellisia virheitä arvioidessaan tämän säännöksen tarkoitusta, on huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 191 kohdassa, että kyseisen päätöksen osaan, jonka otsikko on ”Kilpailun vääristymien estäminen – erityiset vastasuoritteet”, sisältyvästä 200 ja 208–211 perustelukappaleesta ilmenee, että mainitun päätöksen tarkoituksena oli osoittaa vastasuoritteiden antaminen Sernamin saaman tuen vuoksi ja tuen väärinkäyttö vaadittaessa Sernamia vetäytymään ”pysyvästi markkinoilta, joilla oli ylikapasiteettia”, jotta vältettäisiin se, että yritys, ”joka muuten joutuisi lopettamaan toimintansa ilmoitettujen vaikeuksien vuoksi, voi pitää keinotekoisesti hallussaan hyvin haluttuja markkinaosuuksia kilpailevien ja taloudellisesti terveiden yritysten vahingoksi”.
- 31 Tästä seuraa, kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 192 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 kohdan päämääränä oli ”poistaa Sernam markkinoilta, joilla oli ylikapasiteettia, jotta Sernamille myönnettyyn 503 miljoonan euron rakenneuudistustukeen liittyvä kilpailun vääristyminen voidaan estää” vaatimalla, että Sernamin maantieliikennepalvelut korvataan muiden yritysten palveluilla ja Sernamin toimintoja diversifioidaan kohti raiderahti liikennettä.
- 32 Lisäksi on huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin on yhtäältä katsonut valituksenalaisen tuomion 193 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappale, jossa viitattiin markkinaosuuden luovuttamiseen riippumattomalle ostajalle, kuului samaan kilpailun vääristymisen estämisestä käsittelevään osaan kuin päätöksen 200 ja 208–211 perustelukappale, ja todennut toisaalta kyseisen tuomion 194 kohdassa, että ”Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan kaksi nimenomaisesti vaihtoehtoista kohtaa olivat ehtoja 503 miljoonan euron rakenneuudistustuelle, ja kohdilla pyrittiin samaan tavoitteeseen, joka oli kyseisestä tuesta johtuvan kilpailun vääristymisen estäminen”.

- 33 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen tuomion 194 ja 195 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa, luettuna yhdessä päätöksen 217 perustelukappaleen kanssa, määrätyn varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan myynnin tavoitteena oli Sernamin taloudellisen toiminnan lopettaminen ja Sernamin lakkauttaminen, mikä olisi tehnyt tarpeettomaksi kyseisen päätöksen 3 artiklan 1 kohdan mukaisten vaatimusten noudattamisen.
- 34 Perusteluvollisuuden noudattamisesta on todettava, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuomion perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmevä unionin yleisen tuomioistuimen päättely siten, että asianosaisille selviävät ratkaisun syyt ja että unionin tuomioistuin voi tutkia sen laillisuuden (ks. mm. tuomio 4.4.2017, oikeusasiamies v. Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 83 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 35 On todettava, että valituksenalaisen tuomion 191–195 kohdassa, sellaisina kuin ne ovat tiivistettyinä tämän tuomion 30–33 kohdassa, esitetään oikeudellisesti riittävällä tavalla syyt, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että Sernamin yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan varojen luovutuksen tarkoituksena oli tämän yrityksen taloudellisen toiminnan lopettaminen.
- 36 Valittajan väitettä siitä, että unionin yleisen tuomioistuimen perustelut ovat ristiriitaiset, ei myöskään voida hyväksyä. On nimittäin todettava, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 218 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappaleen mukaan kaikkien varojen ostaja voisi tosiasiallisesti jatkaa toimintaansa Sernamin varoin, mikä voisi näyttää taloudellisen toiminnan jatkamiselta, se on todennut välittömästi tämän jälkeen, että ”kyseen on oltava täysin muun toimijan kuin Sernamin toiminnasta, eli sellaisen ostajan toiminnasta, joka liittyy Sernamin varat omaan kaupalliseen strategiaansa. Ilman tätä tuensaajan markkinaosuuksia ei voida katsoa ’vapautetuiksi’”.
- 37 On todettava myös, että unionin yleinen tuomioistuin on tällä täsmennyksellä vain vahvistanut – ottamatta Sernam 2 -päätöstä huomioon vääristyneellä tavalla –, että tämän päätöksen 3 artiklan 2 kohdan soveltaminen edellyttää Sernamin varojen myyntiä riippumattomalle ostajalle.
- 38 Lisäksi väite siitä, että komission vastineessaan tukema kanta on erilainen kuin kanta, jonka se on omaksunut asioissa, jotka ovat johtaneet 29.4.2004 annettuun tuomioon Saksa v. komissio (C-277/00, EU:C:2004:238, 68–70 kohta) ja 19.10.2005 annettuun tuomioon CDA Datenträger Albrechts v. komissio (T-324/00, EU:T:2005:364, 73 kohta), kun väitteessä ei kuitenkaan osoiteta, miten unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohtaa arvioidessaan, on jätettävä tutkimatta (ks. analogisesti tuomio 14.12.2016, SV Capital v. ABE, C-577/15 P, EU:C:2016:947, 69 kohta).
- 39 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

– Asianosaisten lausumat

- 40 Valittaja väittää ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on tulkinnut valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa mainittua myynnin käsitettä niin, että siinä viitataan 30.6.2005 tapahtuneeseen varojen tosiasialliseen siirtoon. Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa tai 217 perustelukappaleessa ei kuitenkaan valittajan mukaan viitata tällaiseen tosiasialliseen siirtoon. Lisäksi Ranskan lain ja erityisesti siviililain 1583 §:n mukaan myynti seuraa ostajan ja myyjän välisestä sopimuksesta heti, kun nämä ovat sopineet tavarasta ja hinnasta, vaikka tavaraa ei olisi vielä toimitettu eikä hintaa maksettu. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on ottanut myynnin käsitteen huomioon vääristyneellä tavalla ja näin tehnyt oikeudellisen

virheen, kun se on antanut myynnin käsitteelle merkityksen, joka menee pidemmälle kuin komission käyttämät yksiselitteiset termit ja joka ei siis käy ilmi Sernam 2 -päätöksen päätösosasta eikä perusteluista ja joka on ristiriidassa tälle termille kansallisissa oikeusjärjestelmissä annetun merkityksen kanssa.

41 Komissio katsoo, että ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

42 On todettava, kuten tämän tuomion 30–33 kohdasta käy ilmi, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan, luettuna päätöksen 217 perustelukappaleen valossa, tavoitteena on ollut taata markkinaosuuksien tosiasiallinen vapauttaminen riippumattoman ostajan hyväksi.

43 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätyn ajallisen edellytyksen, jonka mukaan tätä säännöstä voitiin soveltaa "[tilanteessa], jossa Sernam myy varansa kokonaisuudessaan 30.6.2005 mennessä", soveltaminen edellytti varojen tosiasiallista siirtoa kyseiseen päivään mennessä, ja katsoessaan kyseisen tuomion 91 kohdassa, että määräpäivää ei ollut noudatettu.

44 Näin ollen ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

Ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

45 Valittaja väittää ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen ja että se ei ole perustellut riittävästi valituksenalaista tuomiota katsoessaan kyseisen tuomion 118 ja 124 kohdassa, että Sernamin yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan varojen myynnin, sellaisena kuin siitä oli määrätty Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa, piti koskea ainoastaan varoja.

46 Ensinnäkin valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt ehdottoman toteamuksen eikä näin ollen ole perustellut riittävästi mainittua tuomiota, kun se on tyytynyt toistamaan Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan ja päätöksen 217 perustelukappaleen todetakseen yhtäältä valituksenalaisen tuomion 117 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksessä asetettiin "toistensa vastakohtiksi 'Sernamin myyminen kokonaisuudessaan (varat ja velat)' ja 'Sernamin varojen myyminen yhtenä kokonaisuutena'", ja katsoakseen toisaalta tuomion 118 ja 124 kohdassa, että komissio oli katsonut perustellusti, että varojen myynnin yhtenä kokonaisuutensa piti käsittää pelkästään varat muttei velkoja.

47 Toiseksi valittaja katsoo, että vastakohtaisuus, jonka unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut olevan Sernamin kokonaisuudessaan tapahtuvan sekä varat että velat kattavan myynnin ja varojen yhtenä kokonaisuutena ilman velkoja tapahtuvan myynnin välillä, on virheellinen.

48 Tällainen vastakohtaisuus merkitsee ensinnäkin Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan huomioon ottamista vääristyneellä tavalla, koska tässä säännöksessä ei mitenkään täsmennetä, että varat piti myydä yksin ilman velkoja.

- 49 Lisäksi valittaja riitauttaa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 119 kohdassa tekemän päätelmän, jonka mukaan varojen myynnin yhtenä kokonaisuutena tulkitseminen siten, että se käsittäisi myös velat, merkitsisi sen kiistämistä, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan kahdessa kohdassa olevat vaihtoehtoiset vaatimukset, jotka liittyvät päätöksen 217 perustelukappaleessa mainittuihin kahteen tilanteeseen, ovat erilaisia.
- 50 Ensimmäistä tilannetta eli Sernamin myyntiä kokonaisuudessaan koskevien vaatimusten tavoitteena on valittajan mukaan vähentää Sernamin markkinoilla pitämisestä kilpailijoille aiheutuvia haitallisia seurauksia vaatimalla, että Sernamin maantieliikennepalvelut korvataan muiden yritysten palveluilla ja Sernamin toimintoja diversifioidaan kohti raiderahti liikennettä. Nämä vaatimukset eivät ole perusteltuja toisessa tilanteessa, jossa Sernamin varat luovutetaan yhtenä kokonaisuutena, koska Sernam ei enää toimisi nykyisessä oikeudellisessa muodossaan ja se luovuttaisi markkinaosuutensa riippumattomalle ostajalle. Näihin kahteen tilanteeseen liittyvät vaatimukset ovat siis aivan erilaiset.
- 51 Valittaja väittää lopuksi Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan väitetyn tavoitteen osalta, että velkojen lisääminen varoihin ei vaikuta mitenkään taloudellisen toiminnan jatkamiseen vaan ainoastaan mahdollisesti arvonnäilytykseen.
- 52 Mikäli Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan tavoitteena olisi ollut Sernamin taloudellisen toiminnan lopettaminen, tässä päätöksessä olisi pitänyt viitata tämän tavoitteen toteuttamisen mahdollistavaan luovutukseen, kuten varojen luovutukseen erikseen tai erissä.
- 53 Komissio katsoo, että ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa on hylättävä.

– *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*

- 54 Ensinnäkin väitteestä, jonka mukaan vastakohtaisuus, jonka unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut olevan Sernamin kokonaisuudessaan tapahtuvan sekä varat että velat kattavan myynnin ja varojen yhtenä kokonaisuutena ilman velkoja tapahtuvan myynnin välillä, on virheellinen, on todettava aluksi, kuten tämän tuomion 30–33 kohdassa on todettu, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään kahdesta vaihtoehdosta, joilla on sama tavoite eli Sernamin taloudellisen toiminnan lopettaminen markkinoilla, joilla on ylikapasiteettia.
- 55 Tästä on todettava, että Sernam 2 -päätöksen 217 perustelukappaleessa täsmennetään, että mikäli Sernamin toiminta jatkuisi sen jälkeen, kun se olisi myyty kokonaisuudessaan käsittäen varat ja velat, olisi sovellettava tämän päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa määrättyjä vaatimuksia. Sitä vastoin asia ei ole näin siinä tapauksessa, että Sernamin varat luovutetaan yhtenä kokonaisuutena, koska sen toiminnan lopettaminen seuraisi yhtiön markkinaosuuksien vapauttamisesta riippumattoman ostajan hyväksi sekä siitä, että Sernam vapautuisi toimialalta, jolla on ylikapasiteettia.
- 56 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen tuomion 117 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksessä on selvästi asetettu toistensa vastakohtiksi Sernamin myyminen kokonaisuudessaan sisältäen varat ja velat ja Sernamin varojen myyminen yhtenä kokonaisuutena, ja katsonut kyseisen tuomion 118 ja 124 kohdassa, että Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuva luovutus Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, luettuna yhdessä saman päätöksen 217 perustelukappaleen kanssa, oli ymmärrettävä niin, että se käsitti varat muttei velkoja.
- 57 Toisin kuin valittaja väittää, toisenlainen tulkinta – kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 119 kohdassa – merkitsisi sitä, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa asetetun kahden vaihtoehtoisen vaatimuksen välinen ero kiellettäisiin.

- 58 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 47 kohdassa, on niin, että jos hyväksyttäisiin valittajan päättely, olisi mahdollista myydä Sernam miltei kokonaisuudessaan ja sen taloudellista toimintaa voitaisiin jatkaa ilman Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa määrättyjä vastasuoritteita, jolloin tämän päätöksen 3 artiklan 2 kohta menettäisi tehokkaan vaikutuksensa.
- 59 Toiseksi valituksenalaisen tuomion perustelujen puuttumisesta, joihin valittaja on vedonnut, on todettava, että tämän tuomion 34 kohdassa mainitun oikeuskäytännön nojalla valituksenalainen tuomio täyttää unionin yleistä tuomioistuinta koskevat perusteluihin liittyvät edellytykset, sillä tuomioistuimien on kyseisen tuomion 117–119 kohdassa esittänyt syyt siihen, miksi se on katsonut, että kokonaisuutena tapahtuvan myynnin oli koskettava vain varoja.
- 60 Edellä esitetyn perusteella ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa on hylättävä perusteettomana. Näin ollen ensimmäinen valitusperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Toinen valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 61 Valittaja arvostelee toisessa valitusperusteessaan unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 163 ja 164 kohdassa, että Sernamin varojen myyminen yhtenä kokonaisuutena ei ollut tapahtunut – kuten Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa edellytettiin – avoimessa ja läpinäkyvässä tarjouspyyntömenettelyssä, koska alun perin tarjouskilpailuun osallistui tarjoaja nro 5:stä ja johtoryhmästä muodostunut konsortio eivätkä konsortion jäsenet erikseen ja koska johtoryhmä ei näin ollen osallistunut itsenäisesti menettelyyn sen alusta lukien. Valittajan mukaan ei Sernam 2 -päätöksestä eikä unionin oikeudesta käy ilmi, että tarjoajan, joka tarjouspyyntömenettelyn lopuksi valitaan, on pitänyt osallistua itsenäisesti menettelyyn sen alusta lukien.
- 62 Valittaja huomauttaa, että tarjoaja nro 5 ja Sernamin johtoryhmä osallistuivat yhdessä konsortiona tarjouspyyntömenettelyyn sen alusta lukien ja ne tarjosivat vähiten negatiivista hintaa yhtenä kokonaisuutena myytävistä varoista. Sernamin johtoryhmä päätti vasta tarjoajan nro 5 vetäytymisen jälkeen jatkaa menettelyä ja esittää yksin ostotarjouksen, jonka oli alun perin tehnyt konsortio. Näin ollen valittaja katsoo, että tällaiset olosuhteet täyttävät tarjouskilpailulle asetetut avoimuuden ja läpinäkyvyyden vaatimukset, sellaisina kuin ne käyvät ilmi komission päätöskäytännöstä ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.
- 63 Komissio on nimittäin valittajan mukaan edellyttänyt tältä osin päätöskäytännössään, että kaikilla osapuolilla, jotka olivat mahdollisesti kiinnostuneita, oli tilaisuus tehdä tarjous – pyydettyä tai pyytämättä – ja että niillä oli tarjouksen tekemiseksi samanlaiset tietojensaantimahdollisuudet ja määräaikoja koskevat ehdot. Lisäksi 29.4.2004 annetussa tuomiossa Saksa v. komissio (C-277/00, EU:C:2004:238, 95 kohta) ja 19.10.2005 annetussa tuomiossa CDA Datenträger Albrechts v. komissio (T-324/00, EU:T:2005:364, 73 kohta) on valittajan mukaan katsottu, että se, että varojen myynti ei tapahtunut välittömästi mutta sitä olivat edeltäneet tuloksettomat yritykset toisen yhtiön kanssa, antoivat viitteitä siitä, että noudatettu menettely on ollut riittävän avointa ja läpinäkyvää.
- 64 Valittaja toteaa myös, että on mahdollista katsoa, että julkisia hankintoja koskevia avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita voidaan soveltaa analogisesti varojen luovuttamista koskevaan menettelyyn. Julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta 26.2.2014 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2014/24/EU (EUVL 2014, L 94, s. 65) sekä käyttöoikeussopimusten tekemisestä 26.2.2014 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2014/23/EU (EUVL 2014, L 94, s. 1) käy kuitenkin valittajan mukaan ilmi, että unionin oikeuden mukaan on sallittua tehdä tällainen hankintasopimus taloudellisen toimijan kanssa

tuloksettoman menettelyn jälkeen julkistamatta ilmoitusta ja järjestämättä etukäteen tarjouskilpailua, vaikka toimija ei ole osallistunut ensimmäiseen menettelyyn, ja loukkaamatta avoimuuden ja läpinäkyvyyden periaatteita. Sitäkin suuremmalla syyllä on katsottava, että näitä periaatteita on noudatettu, kun varat on luovutettu viimeiselle asianomaiselle osapuolelle, joka on jättänyt ainoan sitovan tarjouksen, vaikka se on osallistunut koko menettelyyn aluksi muodostamassaan konsortiossa, jonka toinen osapuoli on vetäytynyt siitä menettelyn kuluessa.

- 65 Komissio katsoo, että toinen valitusperuste on jätettävä tutkimatta tai toissijaisesti hylättävä perusteettomana.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 66 Aluksi – ja ilman, että on tarpeen lausua tämän tuomion 64 kohdassa mainitusta mahdollisesta yhteydestä nyt käsiteltävän asian tarjouskilpailun ja hankintamenettelyihin sovellettavien periaatteiden välillä – on todettava, että valittajan väite mahdollisesta yhteydestä perustuu siihen seikkaan, että yhtäkään tarjousta tai yhtäkään asianmukaista tarjousta ei ollut tehty hankintamenettelyn päättyessä. Tällainen väite voi kuitenkin menestyä vain, mikäli kyseenalaistetaan unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 170 kohdassa tekemä tosiasioita koskeva toteamus, jonka mukaan ”läpinäkyvän ja avoimen tarjouspyyntömenettelyn ”viimeinen asianomainen osapuoli” oli tarjoaja nro 4. – – Kuten komissio asiakirjoissaan korostaa, tarjoaja nro 5:n vetäytymisen jälkeen olisi pitänyt kääntyä tarjoaja nro 4:n puoleen, joka oli ollut menettelyssä mukana alusta alkaen ja joka myös oli ilmaissut kiinnostuksensa toisen kierroksen lopputulokseen”. Kyseinen väite, jossa unionin tuomioistuinta pyydetään korvaamaan unionin yleisen tuomioistuimen tekemä tosiseikkoja ja todisteita koskeva riippumaton arviointi, on siis jätettävä tutkimatta.
- 67 Seuraavaksi on todettava, että vaikka komission päätöksissään tai suuntaviivoissaan noudattama käytäntö tukisi valittajan väitettä, se ei kuitenkaan missään tapauksessa sido unionin tuomioistuinta tämän tulkittaessa unionin sääntöjä (ks. vastaavasti tuomio 1.10.2015, Electrabel ja Dunamenti Erömü v. komissio, C-357/14 P, EU:C:2015:642, 68 kohta).
- 68 Joka tapauksessa on niin, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti huomauttanut valituksenalaisen tuomion 183 kohdassa – unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tarjouspyyntömenettelyn avoimuutta ja läpinäkyvyyttä on arvioitava kutakin asiaa koskevien seikkojen perusteella (ks. vastaavasti tuomio 29.4.2004, Saksa v. komissio, C-277/00, EU:C:2004:238, 95 kohta).
- 69 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on nyt käsiteltävän asian tosiseikat huomioon ottaen ja todettuaan valituksenalaisen tuomion 170 ja 171 kohdassa, että valittu tarjous ei ollut peräisin tarjoajalta, joka olisi osallistunut itsenäisesti tarjouspyyntömenettelyyn sen alusta lukien, voinut perustellusti katsoa kyseisen tuomion 174 kohdassa, että menettelyn avoimuutta ja läpinäkyvyyttä koskevaa vaatimusta ei ollut noudatettu.
- 70 Näin ollen toinen valitusperuste on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

Kolmas valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 71 Valittaja väittää kolmannessa valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen ja ottanut tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla valituksenalaisen tuomion 165–167 ja 170 kohdassa, kun se on katsonut, että Sernamin johtoryhmän tekemää sitovaa tarjousta ei

voitu katsoa tehdyn avoimessa ja läpinäkyvässä tarjouspyyntömenettelyssä, koska tarjous oli myyjän kannalta huomattavasti epäedullisempi kuin tarjouspyyntömenettelyn toisella kierroksella tarjoajien nro 4 ja nro 5 esittämät alustavat tarjoukset.

- 72 Tämä arvio perustuu valittajan mukaan pääasian tosiseikkojen huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla. Unionin yleinen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon sitä tosiseikkaa, että näiden kahden tarjoajan ehdottama pääomankorotuksen määrä edellytti väistämättä sitä, että Sernamin käteisvarojen määrä olisi toimen toteuttamishetkellä vuoden 2004 taseessa oleva määrä eli 49,2 miljoonaa euroa. Sernamin johtoryhmän 30.6.2005 tekemässä tarjouksessa, jossa viitattiin 59 miljoonan euron suuruiseen pääomankorotukseen, otettiin kuitenkin valittajan mukaan huomioon Sernamin käteisvarojen 31.12.2004 ja 30.6.2005 välisenä ajanjaksona tapahtunut huomattava heikkeneminen.
- 73 Komissio katsoo, että toinen valitusperuste on tehoton tai toissijaisesti perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 74 Siitä, että valittaja arvostelee Sernamin johtoryhmän ja tarjoajien nro 4 ja nro 5 tekemiä tarjouksia koskevaa unionin yleisen tuomioistuimen arviointia, on riittävää todeta, että arvostelun tarkoituksena on kyseenalaistaa yksi niistä seikoista, joiden perusteella unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 174 kohdassa, että tämän johtoryhmän tarjousta ei ollut tehty avoimessa ja läpinäkyvässä tarjouspyyntömenettelyssä.
- 75 Kuten tämän tuomion 68 ja 69 kohdassa olevasta toista valitusperustetta koskevasta arvioinnista nyt käsiteltävän asian tosiseikkojen valossa kuitenkin käy ilmi, se seikka, että Sernamin johtoryhmä ei ole osallistunut itsenäisesti tarjouspyyntömenettelyyn sen alusta alkaen, riittää osoittamaan sen, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyn avoimuuden ja läpinäkyvyyden vaatimusta ei ole noudatettu.
- 76 Näin ollen kolmas valitusperuste on hylättävä tehottomana.

Neljäs valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 77 Neljännellä valitusperusteellaan valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on todennut valituksenalaisen tuomion 153 kohdassa, ettei komissio ole sekoittanut keskenään myynnin kohdetta ja myyntihintaa katsoessaan, että Sernamin ja sittemmin Sernam Xpressin pääomankorotuksilla oli lisätty Sernamin ja sittemmin Sernam Xpressin pääomaa nettomääräisesti 57 miljoonalla eurolla Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan vastaisesti.
- 78 Ensinnäkään unionin yleinen tuomioistuin ei ole valittajan mukaan perustellut riittävästi valituksenalaista tuomiota, kun se on kyseisen tuomion 153 kohdassa tehnyt ehdottoman toteamuksen, jonka mukaan ”riittää kun todetaan, ettei komissio ole sekoittanut keskenään myynnin kohdetta ja myyntihintaa”.
- 79 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin on antanut valituksenalaisessa tuomiossa ristiriitaisia perusteluita, kun se on kyseisen tuomion 153 kohdassa kieltäytynyt vahvistamasta sitä, että 57 miljoonan euron suuruinen pääomankorotus edusti Sernamin varoista yhtenä kokonaisuutena ”maksettua” negatiivista hintaa, koska se on katsonut valituksenalaisen tuomion 103 ja 107 kohdassa, että valtiontukilainsäädännössä ei ole kyse oikeudellisista muodoista, joita oikeustoimilla saattaa olla, vaan niihin liittyvästä taloudellisesta todellisuudesta, ja että on mahdollista toteuttaa myynti negatiiviseen hintaan eli siten, että myyjä korottaa ensin pääomaa.

- 80 Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan tehnyt useita oikeudellisia virheitä. Yhtäältä unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 153 kohdassa tekemä arviointi, jonka mukaan Sernamin ja sittemmin Sernam Xpressin pääomankorotuksilla oli lisätty näiden kahden yrityksen pääomaa nettomääräisesti 57 miljoonalla eurolla, on virheellinen. Valittajan mukaan 57 miljoonan euron suuruinen pääomankorotus ei ole lisäys luovutettuihin varoihin vaan se vastaa negatiivista hintaa, joka on maksettu ostettaessa Sernamin varat yhtenä kokonaisuutena.
- 81 Toisaalta valittaja arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on tehnyt toisen oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 154 ja 158 kohdassa, että negatiivinen hinta on tulos siitä, että velvollisuutta myydä pelkästään Sernamin varat ilman velkoja ei ole noudatettu, ja että jos valittaja olisi noudattanut tätä velvollisuutta, myyntihinta olisi ollut positiivinen tai nolla. Valittajan mukaan on niin, että koska varojen myynti yhtenä kokonaisuutena merkitsee Sernamin toiminnan jatkamista, myytävän liiketoiminnan rakenteellinen tappiollisuus ja Ranskan oikeudessa säädetty työsopimusten automaattinen siirtyminen johtaisivat väistämättä toiminnan negatiiviseen arvonmääritykseen. Näin ollen negatiivinen hinta ei ole seuraus tiettyjen velkojen lisäämisestä vaan rakenteellisesti tappiollisen yrityksen luovutuksesta.
- 82 Komissio katsoo, että neljäs valitusperuste on osittain jätettävä tutkimatta ja että se on osittain perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 83 Ensinnäkin on todettava valituksenalaisen tuomion perustelujen puuttumista koskevasta arvostelusta, että unionin yleinen tuomioistuin on todennut kyseisen tuomion 152 kohdassa, että komissio on katsonut Sernam 3 -päätöksen 117 perustelukappaleessa, että ”Sernamin varoja oli korotettu Sernamin ja Sernam Xpressin pääomankorotuksilla nettomääräisesti 57 miljoonalla eurolla ja että tällaista varojen korottamista ei sallita Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa”.
- 84 Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon tämän tuomion 34 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, unionin yleinen tuomioistuin on ilmaissut täysin selkeästi syyt, joiden vuoksi komissio ei ollut sekoittanut keskenään myynnin kohdetta ja myyntihintaa.
- 85 Toiseksi ei voida katsoa, että valituksenalaisen tuomion 153 kohta olisi ristiriidassa saman tuomion 103 ja 107 kohdan kanssa. Nämä viimeksi mainitut kohdat liittyvät nimittäin myynnin käsitteen arviointiin, jonka osalta unionin yleinen tuomioistuin on katsonut ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn neljännen kanneperusteen toisen kohdan yhteydessä, että myynti voidaan toteuttaa negatiiviseen hintaan erityisesti siten, että myyjä korottaa ensin pääomaa.
- 86 Tämä kysymys eroaa siitä nyt käsiteltävässä asiassa esitetystä kysymyksestä, saattoiko komissio – kuten se teki Sernam 3 -päätöksen 117 perustelukappaleessa – katsoa, että varojen lisääminen oli tapahtunut Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan vastaisesti, ja unionin yleinen tuomioistuin on ratkaissut sille esitetyn neljännen kanneperusteen neljännen osan yhteydessä tämän kysymyksen, jota valituksenalaisen tuomion 153 kohta koskee.
- 87 Kolmanneksi siltä osin kuin valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta tämän tuomion 80 ja 81 kohdassa mainittujen oikeudellisten virheiden tekemisestä, on yhtäältä todettava, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 153 kohdassa tyytynyt toteamaan, että pääomaa on lisätty Sernamin pääomankorotuksella nettomääräisesti 57 miljoonalla eurolla, ja asianosaiset eivät ole kiistäneet tätä tosiseikkaa.
- 88 Toisaalta – kuten tämän tuomion 54–58 kohdasta käy ilmi – unionin yleinen tuomioistuin on katsonut perustellusti, että velkojen lisääminen yhtenä kokonaisuutena myytäviin Sernamin varoihin ei ollut Sernam 2 -päätöksessä määrätyn velvollisuuden mukainen. Unionin yleisen tuomioistuimen

valituksenalaisen tuomion 154 ja 158 kohdassa tekemä johtopäätös, jonka mukaan Sernamin varoista maksettu negatiivinen myyntihinta olisi ollut positiivinen tai nolla, jos olisi myyty pelkästään varat ilman velkoja, on puolestaan tosiseikkoja koskeva arvio. Koska valittaja ei vetoa minkäänlaiseen tosiseikkojen vääristyneellä tavalla tapahtuneeseen huomioon ottamiseen, sen perustelut on jätettävä tutkimatta.

- 89 Edellä esitetyn perusteella neljäs valitusperuste on osittain hylättävä perusteettomana ja osittain jätettävä tutkimatta.

Viides valitusperuste

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 90 Valittaja väittää viidennessä valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin on ottanut Sernam 2 -päätöksen 4 artiklan vääristyneellä tavalla huomioon valituksenalaisen tuomion 278 kohdassa ja että se on katsonut saman tuomion 279 kohdassa virheellisesti, että koska Sernam oli edelleen taloudellisesti olemassa ensin Sernam Xpressin ja sittemmin Financière Sernamin yhteydessä, 41 miljoonan euron merkitseminen Sernamin konkurssipesän velkoihin oli Sernam 2 -päätöksen 4 artiklan vastaista.
- 91 Ensinnäkin valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on katsonut valituksenalaisen tuomion 278 kohdassa, että ”Sernam 2 -päätöksen 4 artiklaan sisältyvällä viittauksella siihen, onko Sernam edelleen olemassa, voitiin valtiontukien takaisin perimisen yhteydessä viitata ainoastaan Sernamin taloudellisen toiminnan jatkamiseen”, vaikka tässä säännöksessä säädettiin ainoastaan, että ”velvoite maksaa takaisin 41 miljoonan euron tuki kuului Sernam-yritykselle, jos se o[li] edelleen olemassa”.
- 92 Koska mainittu säännös on yksiselitteinen, sitä pitäisi tulkita sanamuodon mukaisesti. Näin ollen säännöksessä oleva viittaus Sernamin olemassaoloon on ymmärrettävä niin, että sillä tarkoitetaan Sernamin muodostaman oikeushenkilön olemassaoloa. Sernam 2 -päätöksen 4 artiklassa siis tyydytään tekemään ero sen perusteella, jatkuuko Sernam -nimisen oikeushenkilön olemassaolo vai ei, ottamatta nimenomaisesti tai implisiittisesti huomioon kysymystä Sernamin taloudellisen toiminnan lopettamisesta.
- 93 Valittaja, joka viittaa 20.9.2001 annetun tuomion Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) 77 kohtaan ja 29.4.2004 annetun tuomion Saksa v. komissio (C-277/00, EU:C:2004:238) 80 kohtaan, väittää, että tällainen tulkinta on yhdenmukainen sen unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön kanssa, jonka mukaan silloin, kun sääntöjenvastaista valtiontukea saanut yritys ostetaan markkinahintaan, tuki on sisällytetty markkinahintaan, joten myyjä hyötyy tosiasiallisesti edelleen tuesta.
- 94 Antaessaan Sernam 2 -päätöksen 4 artiklalle merkityksen ja laajuuden, jota sille ei pitäisi antaa, unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan ottanut tämän säännöksen huomioon vääristyneellä tavalla ja tehnyt oikeudellisen virheen.
- 95 Toiseksi valittaja toteaa 13.9.2010 annetun tuomion Kreikka v. komissio (T-415/05, T-416/05 ja T-423/05, EU:T:2010:386) 135 kohdan ja 28.3.2012 annetun tuomion Ryanair v. komissio (T-123/09, EU:T:2012:164) 155 kohdan perusteella, että valtiontukea saavan yrityksen ja sen varojen ostajan välisen taloudellisen jatkuvuuden, mikä merkitsee tukiin liittyvän kilpailuedun siirtämistä kyseisten varojen ostajalle, arvioinnissa on otettava huomioon siirron kohde, sen hinta, ostajayrityksen ja alkuperäisen yrityksen osakkaiden tai omistajien henkilöllisyys, siirron toteuttamisajankohta ja vielä

toimenpiteen taloudellinen logiikka. Arvioidessaan Sernamin ja sen varat yhtenä kokonaisuutena ostaneen ostajan välistä taloudellista jatkuvuutta unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin näitä edellytyksiä soveltaessaan tehnyt useita oikeudellisia virheitä.

- 96 Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut osakkaiden henkilöllisyydestä valituksenalaisen tuomion 242 kohdassa, että taloudellista jatkuvuutta oli arvioitava Sernamin ja Sernam Xpressin välillä. Koska Ranskan oikeudessa ei sallita esimerkiksi sitä, että myyntisopimuksessa määrätään negatiivisesta hinnasta, Sernam 2 -päättöksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätty edellytykset ovat tehneet mahdottomaksi Sernamin varojen myynnin yhtenä kokonaisuutena suoraan Financière Sernamille. Valitulla menettelytavalla eli pääomasijoitus-luovutus-toimenpiteellä, jota on edeltänyt pääomankorotus, on varmistettu näiden kansallisen oikeuden mukaisten rajoitteiden yhteydessä se, että toimenpiteen taloudellinen tarkoitus on Sernamin varojen myynti yhtenä kokonaisuutena Financière Sernamille.
- 97 Kohdistaessaan arviointinsa Sernamin ja Sernam Xpressin välisiin suhteisiin, unionin yleinen tuomioistuin on keinotekoisesti jakanut osiin yhden ainoan toimen ja näin loukannut periaatetta, jonka mukaan valtioneuvoston säädännössä ei ole kyse oikeudellisista muodoista, joita oikeustoimilla saattaa olla, vaan niihin liittyvästä taloudellisesta tarkoituksesta. Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan antanut ristiriitaisia perusteluja liittyen valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa mainittuun periaatteeseen, jonka mukaan myynti voidaan toteuttaa negatiiviseen hintaan.
- 98 Seuraavaksi valittaja toteaa luovutushinnasta, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 255 kohdassa kieltäytynyt ottamasta huomioon Sernamin varoista maksettua markkinahintaa, vaikka tämä edellytys on muun muassa 29.4.2004 annetun tuomion Saksa v. komissio (C-277/00, EU:C:2004:238, 86 kohta) ja 19.10.2005 annetun tuomion CDA Datenträger Albrechts v. komissio (T-324/00, EU:T:2005:364, 97–99 kohta) perusteella yksi tärkeimmistä edellytyksistä taloudellisen jatkuvuuden puuttumisen toteutukseksi.
- 99 Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 240 kohdassa virheellisesti siirron kohteesta, että tämä vaatimus täyttyi sillä perusteella, että yritys luovutettiin kokonaisuudessaan Sernam 2 -päättöksen 3 artiklan 2 kohdan vastaisesti. Varoihin on kuitenkin lisätty vain toimintavelat eikä kaikkia velkoja, minkä vuoksi unionin yleisen tuomioistuimen tekemä arviointi on tehoton.
- 100 Valittaja arvostelee myös unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 246 kohdassa tekemää arviointia, joka koskee luovuttamisen toteuttamisajankohtaa ja jossa unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että ajankohta, jona päätös sääntöjenvastaisen tuen takaisin perimisestä pannaan täytäntöön, on tällaisen tuen takaisinperimisvelvollisuuden kiertämisen kannalta vähintään yhtä sopiva kuin muodollisen tutkintamenettelyn vaihe. Nyt käsiteltävässä asiassa ei valittajan mukaan voida vedota minkäänlaiseen kiertämiseen, koska komissio on itse määrännyt varojen luovuttamisesta yhtenä kokonaisuutena ja koska kyseiset varat on myyty markkinahintaan.
- 101 Lopuksi valittaja toteaa toimenpiteen taloudellisesta logiikasta, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut virheellisesti, että Sernam 2 -päättöksen 3 artiklan 2 kohdan tavoitetta ei ole noudatettu, koska Sernamin toimintaa ei ole lopetettu. Nimenomaan tämä säännös mahdollistaa Sernamin toiminnan siirtämisen, koska siinä sallitaan Sernamin varojen myynti yhtenä kokonaisuutena.
- 102 Komissio katsoo, että viidennen valitusperusteen tueksi esitetyt perustelut ovat tehottomia tai toissijaisesti perusteettomia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 103 Ensinnäkin siitä, että valittaja arvostelee merkitystä, jonka unionin yleinen tuomioistuin on antanut Sernamin olemassaolon jatkumiselle valituksenalaisen tuomion 278 kohdassa, on todettava, että vaikka valittaja vetoaa Sernam 2 -päätöksen 4 artiklan vääristyneellä tavalla tapahtuneeseen huomioon ottamiseen, sen tarkoituksena on tosiasiallisesti riitauttaa tulkinta, jonka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt tästä säännöksestä.
- 104 Tästä on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sääntöjenvastaisesti maksetun valtiontuen takaisin maksamisen pääasiallinen tavoite on poistaa kilpailun vääristymä, joka on aiheutunut sääntöjenvastaisesta tuesta saadusta kilpailuedusta (ks. mm. tuomio 1.10.2015, Electrabel ja Dunamenti Erömú v. komissio, C-357/14 P, EU:C:2015:642, 111 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lainvastaisen tai sisämarkkinoille soveltumattoman tuen maksamista edeltäneen tilanteen palauttaminen on välttämätöntä perustamissopimusten valtiontukia koskevien määräysten tehokkaan vaikutuksen turvaamiseksi (tuomio 20.9.2001, Banks, C-390/98, EU:C:2001:456, 75 kohta).
- 105 Tästä on todettava, että SEUT 107 artiklan 1 kohdan mukaan on niin, että jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (ks. mm. tuomio 21.12.2016, komissio v. Aer Lingus ja Ryanair Designated Activity, C-164/15 P ja C-165/15 P, EU:C:2016:990, 39 kohta).
- 106 Näin ollen on niin, kuten unionin yleinen tuomioistuin on huomauttanut valituksenalaisen tuomion 277 kohdassa, että sääntöjenvastainen tuki on perittävä takaisin yhtiöltä, joka jatkaa valtiontukien myöntämisestä kilpailuedun alun perin saaneen yrityksen taloudellista toimintaa, kun todetaan, että kyseinen yhtiö edelleen tosiasiallisesti hyötyy mainittujen tukien saamiseen liittyvästä kilpailuedusta (ks. vastaavasti tuomio 24.1.2013, komissio v. Espanja, C-529/09, EU:C:2013:31, 109 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 107 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen tuomion 278 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 4 artiklassa mainitulla Sernamin olemassaolon jatkumisella ”voitiin – – viitata ainoastaan Sernamin taloudellisen toiminnan jatkamiseen”.
- 108 Toiseksi taloudellisen jatkuvuuden arvioinnissa väitetyiksi tehdyistä oikeudellisista virheistä on huomautettava, että tällaista varojen luovutukseen osallistuvien yhtiöiden jatkuvuutta arvioidaan ottamalla huomioon luovutuksen kohde eli varat ja velat, henkilöstön jatkuvuus, yhteensidotut varat, luovutuksen hinta, ostajayrityksen ja alkuperäisen yrityksen osakkaiden tai omistajien henkilöllisyys, luovutuksen toteuttamisajankohta – eli se, sijoittuuko se tutkimusten, menettelyn aloittamisen tai lopullisen päätöksen jälkeen – ja vielä toimenpiteen taloudellinen logiikka (ks. mm. tuomio 8.5.2003, Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, C-328/99 ja C-399/00, EU:C:2003:252, 78 kohta).
- 109 Ensinnäkin on todettava luovutuksen kohteesta, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 240 kohdassa vain muistuttanut saman tuomion 134–137 kohdassa mainituista tosiseikkoja koskevista toteamuksista, joiden mukaan luovutuksen kohde ei rajoittunut Sernamin varojen myyntiin, vaan koski Sernamin kaikkien varojen ja velkojen siirtoa. Valittaja ei kuitenkaan riitautta näitä toteamuksia valituksessaan.
- 110 Toiseksi on todettava –, kuten tämän tuomion 66–69 kohdassa tehdystä arvioinnista käy ilmi –, että unionin yleinen tuomioistuin on voinut perustellusti todeta, että Sernamin johtoryhmän tarjousta ei ollut tehty avoimessa ja läpinäkyvässä tarjouspyyntömenettelyssä. Näin ollen se on perustellusti katsonut valituksenalaisen tuomion 255 kohdassa, että nyt käsiteltävässä asiassa maksettu negatiivinen hinta ei vastannut markkinahintaa.

- 111 Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin on esittänyt tämän tuomion tueksi muita seikkoja, joita valittaja ei ole riitauttanut, ja katsonut muun muassa valituksenalaisen tuomion 256 ja 260 kohdassa, että väitetty markkinahinta oli toimintatukea ja että toimitetuissa asiantuntijalausunnoissa ei voitu osoittaa, että luovutushinta oli tämä markkinahinta. Näin ollen valittaja ei voi moittia unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä ei ole ottanut huomioon markkinahintaa koskevaa edellytystä.
- 112 Kolmanneksi oikeudellisesta virheestä, johon valittaja vetoaa osakkeenomistajien henkilöllisyyttä koskevan edellytyksen soveltamisen osalta, on todettava, että vaikka pääpaino on annettava valtiontukien taloudelliselle tarkoitukselle, niiden oikeudelliset muodot voivat myös olla merkityksellisiä tämän taloudellisen tarkoituksen arvioinnissa. Erityisesti tuen siirtämistä arvioidaan eri tavoin aina sen mukaan, liittyykö tuki yhtiöosuuksien myyntiin vai kaikkien varojen tai niiden osan myyntiin (ks. vastaavasti tuomio 29.4.2004, Saksa v. komissio, C-277/00, EU:C:2004:238, 78 ja 84 kohta).
- 113 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin on toiminut oikein, kun se ei ole valituksenalaisen tuomion 242 kohdassa sivuuttanut sitä, että komissio oli ottanut huomioon Sernamin ja Sernam Xpressin välisen yhteyden päätelläkseen, että Sernam Xpress oli takaisinmaksuvelvollinen ja että tämä velvollisuus oli siirtynyt Financière Sernamille sen sulauduttua Sernam Xpressin kanssa.
- 114 Samoista syistä kuin tämän tuomion 85 ja 86 kohdassa mainituista syistä valittaja ei myöskään voi väittää, että unionin yleinen tuomioistuin olisi osakkeenomistajien henkilöllisyyttä koskevaa edellytystä arvioidessaan esittänyt toteamuksen, joka on ristiriidassa sen valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa esittämän sen toteamuksen kanssa, joka koski yleistä mahdollisuutta toteuttaa myynti negatiivisella hinnalla.
- 115 Luovutuksen ajankohdasta on syytä todeta, että unionin yleinen tuomioistuin on tyytynyt toteamaan valituksenalaisen tuomion 246 kohdassa, että ”ajankohta, jona päätös, joka koskee mahdollisuutta myydä tuensaajan varat yhtenä kokonaisuutena ja velvollisuutta periä takaisin lainvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton valtiontuki, pannaan täytäntöön, vaikuttaa takaisinperimisvelvollisuuden kiertämisen kannalta vähintään yhtä sopivalta kuin muodollisen tutkintamenettelyn vaihe”, mikä ei ole oikeudellinen virhe.
- 116 Siltä osin kuin valittaja väittää, että ei voida vedota minkäänlaiseen kiertämiseen, koska mahdollisuudesta luovuttaa Sernamin varat yhtenä kokonaisuutena oli määrätty Sernam 2 -päätöksessä, on riittävää todeta, että erityisesti tämän tuomion 54–58 ja 109–111 kohdasta käy ilmi, että tätä luovutusta ei rajoitettu pelkkiin Sernamin varoihin ja että sitä ei toteutettu markkinahintaan. Näin ollen Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.
- 117 Lopuksi väite, jossa valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on katsonut luovutustoimenpiteen taloudellista logiikkaa arvioidessaan, että koska Sernamin taloudellinen toiminta ei lakannut, Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan tavoitetta ei noudatettu, ei voi menestyä. On näet riittävää todeta, että tämän tuomion 30–33 kohdasta käy ilmi, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan tavoite oli juuri tämä toiminnan lakkaaminen.
- 118 Näin ollen valittajan väitteet siitä, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä arvioidessaan Sernamin ja sen varojen yhtenä kokonaisuutena hankkineiden ostajien välistä taloudellista jatkuvuutta, ovat perusteettomia.
- 119 Edellä esitetystä seuraa, että viides valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Kuudes valitusperuste

Kuudennen valitusperusteen ensimmäinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 120 Valittaja väittää kuudennen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on ottanut huomioon vain yhden komission esittämistä perusteista katsoakseen, että yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta ei voitu soveltaa Sernamin varojen luovutukseen yhtenä kokonaisuutena, ja todennut valituksenalaisen tuomion 312 kohdassa – katsottuaan, että tätä arviointiperustetta ei voitu soveltaa, koska tämä Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa sallittu luovutus oli Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu korvaustoimenpide –, että ”ei ole enää tarpeen tutkia komission sen perustelemiseksi, että yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta, joka liittyy niin kutsutun valtioneuvoston ”takaisin perimisen” yhteyteen, ei sovellettu, [esittämiä] muita perusteluja”. Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan perustellut puutteellisesti tämän tuomion jättäessään vastaamatta valittajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämiin väitteisiin, jotka koskivat yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamatta jättämistä väitetyin takaisinperimistilanteen vuoksi.
- 121 Valittaja katsoo lisäksi, että nämä kaksi perustetta, joihin komissio tukeutuu yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamatta jättämiseksi, ovat toisilleen vastakkaisia. Komissio ei nimittäin voi perustella tämän arviointiperusteen soveltamatta jättämistä samanaikaisesti takaisinperimistilanteella, mikä merkitsee, että kyseessä oleva tuki on sisämarkkinoille soveltumaton, ja korvaustoimenpiteen olemassaololla, mikä merkitsee, että tämä tuki soveltuu sisämarkkinoille. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin ei valittajan mukaan ole lausunut Sernam 3 -päätöksen ristiriitaisista perusteluista.
- 122 Komissio katsoo, että kuudennen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 123 Aluksi on hylättävä väite, jossa valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä ei ole vahvistanut Sernam 3 -päätöksen perusteiden ristiriitaisuutta. On nimittäin niin, että tätä väitettä, johon valittaja on vedonnut vain vastauskirjelmässä, ei ole esitetty unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin yleistä tuomioistuinta ei kuitenkaan voida moittia siitä, että se ei ole tutkinut väitettä, jota sille ei ole esitetty.
- 124 Vastauksen puuttumista koskevasta valittajan väitteestä on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 286 ja 287 kohdassa ilmoittanut komission esittämät syyt yksityistä sijoittajaa koskevan arviointiperusteen soveltamatta jättämiseksi. Kuten unionin yleinen tuomioistuin on huomauttanut, komissio tukeutuu Sernam 3 -päätöksen 154 ja 155 kohdassa kahteen perusteeseen, joista ensimmäinen koskee sitä, että tätä arviointiperustetta ei sovelleta tuen takaisinperimistilanteessa, ja joista toinen koskee sitä, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa sallittu Sernamin varojen myynti yhtenä kokonaisuutena liittyy korvaustilanteeseen, joka sulkee pois asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamisen.
- 125 Unionin yleinen tuomioistuin on tutkinut valituksenalaisen tuomion 288–311 kohdassa yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamista korvaustoimenpiteisiin ja tehnyt arviointiperusteen poissulkemista koskevan johtopäätöksen, koska se on katsonut kyseisen tuomion 309 kohdassa, että ”Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena myynnin taustalla oleva kompensatioon pyrkivä logiikka, josta [Sernam 3 -päätöksen] 155 perustelukappaleessa muistutetaan, eroaa siten sellaisen yksityisen toimijan logiikasta, joka pyrkii maksimoimaan voittonsa tai, kuten käsiteltävässä asiassa, minimoimaan tappionsa”.

- 126 Niinpä on todettava, että väite siitä, että komissio olisi tehnyt mahdollisen oikeudellisen virheen katsoessaan, että yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta ei voitu soveltaa myöskään sen vuoksi, että kyseessä oli Sernamin varojen luovutusta yhtenä kokonaisuutena koskeva takaisinperimistilanne, oli joka tapauksessa tehoton. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on voinut – ilman, että valituksenalaisen tuomion perustelut olisivat puutteelliset – katsoa kyseisen tuomion 312 kohdassa, että ei ollut enää tarpeen tutkia tätä perustelua.
- 127 Edellä esitetyn perusteella kuudennen valitusperusteen ensimmäinen osa on perusteeton.

Kuudennen valitusperusteen toinen osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 128 Valittaja katsoo kuudennen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on ottanut Sernam 2 -päätöksen huomioon vääristyneellä tavalla, kun se on vahvistanut komission Sernam 3 -päätöksen 155 perustelukappaleessa esittämän näkemyksen siitä, että koska Sernamin varojen myynti yhtenä kokonaisuutena oli korvaustoimenpide, ei yksityistä sijoittajaa koskevaa arviointiperustetta voitu soveltaa. Valittaja esittää tämän toisen osan tueksi neljä perustelua.
- 129 Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan vääristellyt Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan sanamuotoa. Tässä säännöksessä määrätty velvollisuus luovuttaa Sernamin varat yhtenä kokonaisuutena markkinahintaan ja noudattaen läpinäkyvää ja avointa tarjouspyyntömenettelyä vastaa nimenomaisesti asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamista. Tällainen johtopäätös käy sitä paitsi ilmi [SEUT] 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta valtiontuen käsitteestä annetusta komission tiedonannosta (EUVL 2016, C 262, s. 1). Katsoessaan, että asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta ei voitu soveltaa Sernamin varojen luovutukseen yhtenä kokonaisuutena, unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mielestä ottanut oikeusriidan tosiseikat ja Sernam 2 -päätöksen sisällön huomioon vääristyneellä tavalla korvaamalla päätöksen perustelut omilla perusteluillaan.
- 130 Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin on ottanut Sernam 2 -päätöksen huomioon vääristyneellä tavalla, kun se on katsonut valituksenalaisen tuomion 301 kohdassa, että ”koska varojen myyntiä yhtenä kokonaisuutena koskeva ehto sulki pois velkojen myynnin, mahdollisuus saada käsiteltävässä asiassa negatiivinen hinta oli määritelmän mukaisesti suljettu pois”. Katsoessaan, että Sernamin varojen myynti yhtenä kokonaisuutena sulki pois velkojen myynnin, unionin yleinen tuomioistuin on, kuten valittaja on todennut myös ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa, niin kuin tämän tuomion 47–52 kohdassa on todettu, ottanut Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan huomioon vääristyneellä tavalla. Se on tehnyt näin myös lisätessään edellytyksen, josta ei ole määrätty Sernam 2 -päätöksessä, kun se on katsonut, että Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan luovutuksen hinta ei voinut olla negatiivinen. Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan sanamuoto nimittäin viittaa ainoastaan edellytykseen markkinahinnasta, joka oikeuskäytännön mukaan voi olla negatiivinen, kuten käy ilmi 28.1.2003 annetusta tuomiosta Saksa v. komissio (C-334/99, EU:C:2003:55, 133 kohta) ja 13.5.2015 annetusta tuomiosta Niki Luftfahrt v. komissio (T-511/09, EU:T:2015:284, 139 kohta).
- 131 Kolmanneksi valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on esittänyt ristiriitaiset perustelut katsoessaan valituksenalaisen tuomion 301 kohdassa, että ”mahdollisuus saada käsiteltävässä asiassa negatiivinen hinta oli määritelmän mukaisesti suljettu pois”. Tällainen toteamus on ristiriidassa kyseisen tuomion 100 kohdassa tehdyn sen toteamuksen kanssa, jonka mukaan Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan nojalla ”ainoa hintaan liittyvä vaatimus oli – – markkinahinta”.

- 132 Neljänneksi valittaja katsoo, että markkinahinnan positiivisella tai negatiivisella arvolla ei ollut mitään merkitystä Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan tavoitteen toteutumisen kannalta. Tämän päätöksen 217 perustelukappaleen mukaan tavoitteena oli se, että Sernam vapauttaa markkinaosuutensa riippumattomalle ostajalle eikä enää toimi luovutusta edeltäneessä oikeudellisessa muodossaan, mutta positiivisen hinnan vaatimusta ei mainittu. Valittajan mukaan nämä tavoitteet toteutettiin Sernamin varojen markkinahintaan tapahtuneen luovutuksen – joka toteutettiin kylläkin negatiiviseen hintaan – yhteydessä läpinäkyvää ja avointa tarjouspyyntömenettelyä noudattaen. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on ottanut Sernam 2 -päätöksen huomioon vääristyneellä tavalla myös katsoessaan, että Sernamin yhtenä kokonaisuutena tapahtuvaa varojen luovutusta ei määritelmän mukaisesti voitu toteuttaa maksamalla negatiivinen hinta.
- 133 Lisäksi valtiontuesta rahoitusalan ulkopuolisten vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakenneuudistukseen annettujen komission suuntaviivojen (EUVL 2014, C 249, s. 1) 80 kohdasta käy ilmi, että kilpailun vääristymistä rajoittavat korvaavat ”toimenpiteet pitäisi sen vuoksi yleensä toteuttaa myymällä toimintaansa jatkavia, elinkelpoisia ja itsenäisiä liiketoimintoja, jotka voivat kilpailla tehokkaasti pitkällä aikavälillä”. Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan tavoite on valittajan mukaan täysin tämän logiikan mukainen, koska siinä varmistetaan Sernamin markkinaosuuksien vapauttaminen Sernamin varojen ostajalle ja sallitaan sen kilpailla tehokkaasti pitkällä aikavälillä. Tämän osalta markkinahinnalla ei ole mitään merkitystä.
- 134 Komissio katsoo, että kuudennen valitusperusteen toinen osa on hylättävä.
- *Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta*
- 135 Aluksi on todettava, että vaikka valittaja vetoaa Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan vääristyneellä tavalla tapahtuneeseen huomioon ottamiseen, sen tarkoituksena on tosiasiallisesti tuoda esiin virheellinen tulkinta, jonka unionin yleinen tuomioistuin on sen mielestä tehnyt tästä säännöksestä ja joka on johtanut siihen, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole soveltanut asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta.
- 136 Ensinnäkin valittaja väittää virheellisesti, että velvollisuus luovuttaa varat markkinahintaan läpinäkyvän ja avoimen tarjouspyyntömenettelyn perusteella merkitsee asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamista.
- 137 Tästä on huomautettava, että on erotettava toisistaan tämän arviointiperusteen sovellettavuus ja sen soveltaminen (ks. mm. tuomio 3.4.2014, komissio v. Alankomaat ja ING Groep, C-224/12 P, EU:C:2014:213, 29 ja 33 kohta).
- 138 Kuten unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti todennut valituksenalaisen tuomion 292 kohdassa, yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen sovellettavuus riippuu lopulta siitä, että kyseinen jäsenvaltio myöntää osakkeenomistajan – ei julkisen vallan käyttäjän – ominaisuudessaan taloudellisen edun omistamalleen yritykselle (ks. mm. tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 81 kohta ja tuomio 3.4.2014, komissio v. Alankomaat ja ING Groep, C-224/12 P, EU:C:2014:213, 31 kohta).
- 139 Kun julkisen henkilön osallistuminen osakkeenomistajan ominaisuudessa on todettu ja yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen sovellettavuus näin osoitettu, tämän arviointiperusteen soveltamisella pyritään määrittämään, onko valtion varoista julkiselle yritykselle muodossa tai toisessa myönnetty taloudellinen etu vaikutustensa johdosta sellainen, että se vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 89 kohta).

- 140 Yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamisen osalta unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy kyllä ilmi, että markkinahinta on korkein hinta, jonka tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja on valmis maksamaan yhtiöstä tilanteessa, jossa yhtiö on, ja että kun viranomainen toteuttaa avoimen, läpinäkyvän ja ehdottoman tarjouspyyntömenettelyn, voidaan olettaa, että markkinahinta vastaa korkeinta tarjousta (ks. mm. tuomio 24.10.2013, Land Burgenland ym. v. komissio, C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682, 92 ja 94 kohta ja tuomio 16.7.2015, BVVG, C-39/14, EU:C:2015:470, 32 kohta).
- 141 Toisin kuin valittaja kuitenkin väittää, yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen sovellettavuutta ei voida päätellä edellytyksestä, joka kuuluu tavanomaisesti sen soveltamisalaan. Näin ollen ei voida päätellä, että luovutus, joka tapahtuu markkinahintaan ja avoimessa ja läpinäkyvässä tarjouspyyntömenettelyssä, merkitsee väistämättä tämän arviointiperusteen soveltamista.
- 142 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 142 kohdassa, vaatimus, jonka mukaan korvaustoimenpiteitä toteutetaan sellaisin ehdoin, joiden tarkoituksena on terveen kilpailun palauttaminen, kuuluu itse korvauksen luonteeseen, mutta siinä ei esitetä mitään olettamusta valtion roolista toimenpiteiden toteuttamishetkellä.
- 143 Toiseksi siltä osin kuin valittaja riitauttaa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 301 kohdassa tekemän johtopäätöksen Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan luovutuksen myyntihinnasta on todettava, että mahdollisuus saada käsiteltävässä asiassa negatiivinen hinta oli määritelmän mukaisesti suljettu pois huomioon ottaen velvollisuus sulkea velkojen myynti tämän luovutuksen ulkopuolelle. Kuten tämän tuomion 54–58 kohdasta kuitenkin käy ilmi, unionin yleinen tuomioistuin on katsonut perustellusti, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohta oli ymmärrettävä niin, että se edellytti tällaista velkojen poissulkemista. Näin ollen ei voida väittää, että unionin yleinen tuomioistuin olisi näin tehdessään lisännyt edellytyksen, josta ei ollut määrätty Sernam 2 -päätöksessä.
- 144 Kolmanneksi siitä, että valittaja väittää unionin yleisen tuomioistuimen antaneen ristiriitaisia perusteluja valituksenalaisessa päätöksessä, on todettava, että valittaja vetoaa samanlaisiin perusteluihin, jotka se on esittänyt neljännessä valitusperusteessa ja jotka on esitetty tiivistetysti tämän tuomion 79 kohdassa. Tästä on huomautettava, että – kuten tämän tuomion 85 kohdassa on todettu – valituksenalaisen tuomion 100 kohdassa tehty toteamus, jonka mukaan Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan kirjaimellisen tulkinnan perusteella ainoa hintaan liittyvä vaatimus oli läpinäkyvä ja avointa menettelyä noudattaen saatava markkinahinta, koska myynnin käsitteen arviointia, jonka yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin katsoi ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn neljännen kanneperusteen toisessa osassa, että myynti voitiin lähtökohtaisesti toteuttaa negatiiviseen hintaan.
- 145 Tämä toteamus koskee siis eri kysymystä kuin unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 301 kohdassa käsittelemä kysymys siitä, oliko myynti negatiiviseen hintaan mahdollinen Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan luovutuksen yhteydessä. Näistä syistä mainittua perustelujen ristiriitaisuutta koskeva väite ei ole perusteltu.
- 146 Neljänneksi siltä osin kuin valittaja katsoo, että sillä, onko luovutushinta positiivinen vai negatiivinen, ei ole merkitystä Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan tavoitteen kannalta, on todettava, että koska tämän hinnan arvostaminen riippuu siitä, sisällytetäänkö velat luovutushintaan vai ei, tämä väite on päällekkäinen ensimmäisen valitusperusteen kolmannessa osassa esitetyn sen väitteen kanssa, jonka mukaan velkojen lisääminen Sernamin yhtenä kokonaisuutena tapahtuvaan varojen luovutukseen olisi vailla merkitystä tämän tavoitteen kannalta. Tämä väite on siten hylättävä samoista syistä kuin tämän tuomion 54–58 kohdassa esitetyt syyt.
- 147 Edellä esitetyn perusteella kuudennen valitusperusteen toinen osa on perusteeton.

Kuudennen valitusperusteen kolmas osa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 148 Valittaja väittää kuudennen valitusperusteen kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut SEUT 107 artiklan 1 kohtaa hyväksyessään väitteen, jonka mukaan asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta ei voitu soveltaa Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvaan luovutukseen, koska tämä luovutus oli korvaustoimenpide.
- 149 Valittajan mukaan korvaustoimenpiteen toteuttaminen kuuluu tuensaajalle, joka voi olla julkinen tai yksityinen yritys, eikä valtiolle julkisen vallan käyttäjänä. Näin ollen ei ole mitään perustetta olla soveltamatta asiantunteva yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta korvaustoimenpidettä toteutettaessa.
- 150 Lisäksi unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ja erityisesti 5.6.2012 annetusta tuomiosta komissio v. EDF (C-124/10 P, EU:C:2012:318, 78 kohta) ja 3.4.2014 annetusta tuomiosta komissio v. Alankomaat ja ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213, 32–37 kohta) käy valittajan mukaan ilmi, että kyseisen arviointiperusteen soveltaminen on välttämätöntä ja että komission on sovellettava sitä ennen kuin se voi todeta, että kyseessä on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki.
- 151 Vaikka Sernam 2 -päätöksessä edellytettiin tietyn tavoitteen saavuttamista, oli valittajan mukaan selvää, että valittaja oli Sernamin osakkeenomistajana oikeudellisesti velvollinen toimimaan taloudellisesti järkevällä tavalla tämän tavoitteen saavuttamiseksi, samoin kuin yksityinen sijoittaja tekisi, lukuun ottamatta uuden valtiontuen myöntämistä.
- 152 Valittajan mukaan oikeuskäytännössä ja erityisesti 11.9.2012 annetussa tuomiossa Corsica Ferries France v. komissio (T-565/08, EU:T:2012:415, 83 ja 84 kohta) otetaan tältä osin täysin huomioon se, että yksityiset sijoittajat omaksuvat taloudellisesti järkevimmän toiminnan rajoitusten asettamissa puitteissa ja lain sallimissa rajoissa. Kun otetaan huomioon nyt käsiteltävän asian olosuhteet, mikä tahansa muu kuin tosiasiallisesti toteutettu vaihtoehto, ja erityisesti konkurssi, olisi ollut kalliimpi. Unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan rikkonut SEUT 107 artiklan 1 kohtaa, kun se on kieltäytynyt vertailemasta valittajan toimintaa taloudelliseen järkipäisyyteen eli yksityisen sijoittajan toimintaan samanlaisissa olosuhteissa ja kun se on todennut valituksenalaisen tuomion 309 kohdassa, että Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvan myynnin taustalla oleva kompensatioon pyrkivä logiikka erosi sellaisen yksityisen toimijan logiikasta, joka pyrki maksimoimaan voittonsa tai, kuten käsiteltävässä asiassa, minimoimaan tappionsa.
- 153 Koska kysymys valittajan toiminnan taloudellisesta järkipäisyydestä koski lisäksi luovutuksen kaikkia osatekijöitä, unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisia virheitä ja rikkonut SEUT 107 artiklan 1 kohtaa valituksenalaisen tuomion 323 ja 327 kohdassa, jotka koskevat komission yksilöimiä uusia tukia; 323 kohta koskee saatavien kirjaamista Sernamin konkurssipesän velkoihin ja 327 kohta luovutuksensaajalle myönnettyjä takuusitoumuksia.
- 154 Lisäksi katsoessaan valituksenalaisen tuomion 310 kohdassa, että ”riidanalaiset toimenpiteet aiheutuvat siten suoraan Sernam 2 päätöksen 3 artiklan 2 kohdan noudattamatta jättämisestä, eikä niillä ole mitään yhteyttä yksityinen sijoittaja -arviointiperusteen soveltamiseen”, unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan tehnyt oikeudellisen virheen, koska tällä toteamuksella jätetään soveltamatta yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta SEUT 107 artiklan vastaisesti.
- 155 Komissio katsoo, että kuudennen valitusperusteen kolmas osa on hylättävä.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 156 Valittajan väitteestä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei ole ottanut huomioon yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta, on huomautettava aluksi, että tämän tuomion 138 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella tämän arviointiperusteen sovellettavuus riippuu siitä, että kyseinen jäsenvaltio toimii osakkeenomistajan eikä julkisen vallan käyttäjän ominaisuudessaan. Tästä on todettava, että komissio suorittaa kokonaisarvioinnin, jossa se kyseisen jäsenvaltion esittämien seikkojen lisäksi ottaa huomioon kaikki tapauksen merkitykselliset seikat, joiden perusteella se voi määrittää, onko kyseessä oleva toimenpide tehty jäsenvaltion osakkeenomistajan vai julkisen vallan käyttäjän ominaisuudessa (ks. vastaavasti tuomio 5.6.2012, komissio v. EDF, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 86 kohta; tuomio 24.10.2013, Land Burgenland ym. v. komissio, C-214/12 P, C-215/12 P ja C-223/12 P, EU:C:2013:682, 60 kohta ja tuomio 1.10.2015, Electrabel ja Dunamenti Erömű v. komissio, C-357/14 P, EU:C:2015:642, 102 kohta).
- 157 Seuraavaksi on todettava, että valtiontuen olemassaoloa arvioitaessa yksityinen sijoittaja -arviointiperuste mahdollistaa sen toteamisen, ovatko jäsenvaltion hyväksymät toimenpiteet taloudellista järkevyyttä koskevan perusteen mukaisia niin, että yksityinen sijoittaja saattaisi myös olla halukas hyväksymään ne (ks. mm. tuomio 3.4.2014, komissio v. Alankomaat ja ING Groep (C-224/12 P, EU:C:2014:213, 36 kohta). Näin ollen tämän arviointiperusteen nojalla edellytykset, jotka toimenpiteen on täytettävä, jotta se kuuluisi SEUT 107 artiklassa tarkoitetun tuen käsitteen piiriin, eivät täyty, jos tukea saanut julkinen yritys saattoi saada saman edun kuin etu, joka sille annettiin valtion varoista, olosuhteissa, jotka vastaavat normaaleja markkinaehtoja (ks. mm. tuomio 4.9.2014, SNCM ja Ranska v. Corsica Ferries France, C-533/12 P ja C-536/12 P, EU:C:2014:2142, 30 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 158 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että yksityinen sijoittaja -arviointiperuste edellyttää, että julkisen henkilön toimintaa voidaan verrata tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimivan yksityisen sijoittajan toimintaan.
- 159 Kuten tämän tuomion 30–32 kohdasta kuitenkin käy ilmi ja kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 305 ja 306 kohdassa, Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu Sernamin varojen myynti yhtenä kokonaisuutena oli korvaustoimenpide, jolla pyrittiin estämään kilpailun vääristyminen. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on voinut perustellusti todeta valituksenalaisen tuomion 307 ja 308 kohdassa, että Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa määrätyt toimenpiteet eivät tapahtuneet tavanomaisessa markkinatilanteessa ja että näin ollen – kuten se on todennut kyseisen tuomion 309 kohdassa – ”Sernamin varojen yhtenä kokonaisuutena myynnin taustalla oleva kompensatioon pyrkivä logiikka eroaa siten sellaisen yksityisen toimijan logiikasta, joka pyrkii maksimoimaan voittonsa tai, kuten käsiteltävässä asiassa, minimoimaan tappionsa”, ja tehdä mainitun tuomion 311 kohdassa johtopäätöksen, jonka mukaan komissiota ei voitu moittia siitä, että se oli jättänyt näistä syistä soveltamatta yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta Sernam 3 -päätöksen 155 perustelukappaleessa.
- 160 On totta, että tämä arviointiperuste ei jätä huomiotta talouden toimijoiden velvollisuuksia (ks. vastaavasti tuomio 4.9.2014, SNCM ja Ranska v. Corsica Ferries France, C-533/12 P ja C-536/12 P, EU:C:2014:2142, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tavanomaisia markkinaolosuhteita muodostavia velvollisuuksia ei kuitenkaan saa sekoittaa velvollisuuksiin, joilla pyritään estämään kilpailun vääristyminen markkinoilla.
- 161 Vaikka on niin, kuten valittaja toteaa, että Sernam 2 -päätöksen täytäntöönpano merkitsi, että valittajan piti toimia taloudellisesti järkiperaisella tavalla, tätä täytäntöönpanoa ei kuitenkaan voitu toteuttaa tämän päätöksen 3 artiklan 2 kohdan vastaisesti, kuten unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 310 kohdassa. Lisäksi on todettava, että siltä osin kuin valittaja väittää, että yksityinen yritys, jonka on sovellettava Sernam 2 -päätöstä, valitsisi taloudellisen järkiperaisyyden myötä samat varojen yhtenä kokonaisuutena tapahtuvaa luovutusta koskevat ehdot kuin nyt

käsiteltävässä asiassa on valittu, sen perustelut perustuvat virheelliseen olettamaan siitä, että nämä luovutusmenetelmät ovat Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdassa määrättyjen tavoitteiden ja velvollisuuksien mukaisia.

- 162 Lisäksi on niin, kuten valittaja on myöntänyt, että komission uudeksi valtiontueksi yksilöimiä toimenpiteitä ei voida erottaa Sernam 2 -päätöksen 3 artiklan 2 kohdan soveltamisesta. Näin ollen näitä toimenpiteitä ei voida arvioida erillään tämän säännöksen pyrkimyksestä kompensatioon, ja unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti jättänyt soveltamatta yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta näihin uusiin etuihin valituksenalaisen tuomion 323 ja 327 kohdassa.
- 163 Edellä todetun perusteella kuudennen kumoamisperusteen kolmas osa on hylättävä. Kuudes valitusperuste on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.
- 164 Tästä seuraa, että valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 165 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdan nojalla on niin, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.
- 166 Kyseisen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota sovelletaan mainitun työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 167 Koska komissio ja Mory ja Mory Team ovat vaatineet, että valittaja veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska valittaja on hävinnyt asian, se on veloitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan komission sekä Moryn ja Mory Teamin oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) SNCF Mobilités vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Euroopan komission sekä Mory SA:n ja Mory Teamin oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset